

Examenreglement Zaam

en

**Programma van toetsing en afsluiting
2017-2018**

5 HAVO

HET PTA

Het programma van toetsing en afsluiting (PTA) is een regeling die bedoeld is om je te informeren over de inhoud en de wijze van afname van het schoolexamen (SE). De toetsen van het schoolexamen worden gemaakt door de scholen zelf. De scholen bepalen ook wanneer welke vakken worden getoetst.

Behalve het schoolexamen doe je in de meeste vakken ook een centraal examen (CE). Het centraal examen wordt landelijk afgenomen.

Naast het PTA is er een examenreglement. Dit geldt voor alle scholen van wie de stichting ZAAM het bevoegd gezag is. Je vindt het examenreglement achter in dit boekje.

Voor jouw examen zijn daarom twee documenten van belang:

- het examenreglement van ZAAM
- dit PTA

Naast deze genoemd twee documenten zijn ook het Informatieboekje en de Huisregels van de school van belang. Deze zijn te vinden op de website. In het Informatieboekje vind je de slaag/zakregeling.

Dit PTA vormt één geheel met het PTA 4 havo 2016-17.

SCHOOLEXAMENWEKEN

		herkansing op:	aanvragen voor:
periode 5	vr 03-11 t/m do 09-11	ma 11-12	ma 04-12, 14.00 uur
periode 6	vr 12-01 t/m do 18-01	do 08 - 02	ma 05-02, 14.00 uur
periode 7	vr 30-03 t/m vr 06-04	do 19 – 04 LV vr 20-04	di 17-04, 10.00 uur

ENKELE REGELS IN DE TOETSLOKALEN

- geen jassen en tassen in het lokaal
- te laat maximaal 25 minuten; bij luistervaardigheid 0 (nul) minuten, minimaal 30 minuten blijven
- gebruik alleen toegestane hulpmiddelen (zie blz. 10)
- communicatiemiddelen zoals mobieltjes, smartphones, horloges of brillen met ontvangst- of zendmogelijkheid, etc. zijn in het toetslokaal niet toegestaan, zelfs niet als ze “uit” staan
- mobieltjes en smartphones mogen niet in bewaring worden gegeven bij de toezichthouder
- bezit ervan tijdens de toets is een onregelmatigheid en betekent het cijfer 1 voor die toets.

ALS JE VRAGEN HEBT

Met vragen over regelingen van een bepaald vak ga je eerst naar je docent.

Blijken meer leerlingen last te hebben van een onredelijke opeenhoping van werk, dan is het verstandig dat te melden aan de heer Smit.

Heb je vragen over de examenregeling dan kun je terecht bij de secretaris van de examencommissie, mevrouw Boelen.

Ook als je denkt dat iets onjuist of onduidelijk in dit boekje staat vermeld, aarzel dan niet dat te melden aan mevrouw Boelen.

VORMEN VAN EEN SCHOOLEXAMEN

Een (onderdeel van een) schoolexamen kan de volgende vorm hebben:

- Een schriftelijke toets of opdracht, waarvoor een cijfer wordt gegeven en waarvan de weging staat vermeld in dit PTA.
- Een mondelinge toets, opdracht of presentatie, individueel of in groepsverband, waarvoor een cijfer wordt gegeven en waarvan de weging staat vermeld in dit PTA.
- Een praktische opdracht of een werkstuk, individueel of met meerderen gemaakt, waarvoor een cijfer wordt gegeven en waarvan de weging staat vermeld in dit PTA.
- Een handelingsdeel, individueel of met meerderen gemaakt. Een handelingsdeel is een opdracht die door de docent met een onvoldoende of voldoende wordt beoordeeld. Bij een onvoldoende beoordeling moet de leerling de opdracht opnieuw doen, totdat de docent een voldoende beoordeling geeft. Bij de beoordeling van een handelingsdeel kan de docent de inspanning van de leerling en/of het niveau van de gemaakte opdracht beoordelen. Een handelingsdeel dat blijvend met onvoldoende wordt beoordeeld heeft als consequentie dat de leerling niet bevorderd wordt of niet kan opgaan voor het centraal examen.
- Er zijn geen schoolexamen-cijfers mogelijk als de betreffende toets niet in het PTA is aangegeven.

WEGING VAN HET SCHOOLEXAMEN

Het schoolexamen bevat per vak een aantal onderdelen, te weten theoretische toetsen en praktische opdrachten, waarvoor cijfers worden behaald. Bij de cijferbepaling geldt een weging die in dit document is vastgelegd. Bij een vak kunnen ook onderdelen zijn aangegeven die verplicht gedaan moeten worden zonder dat hiervoor een cijfer wordt gegeven. Dit zijn handelingsdelen. Handelingsdelen moeten voldoende worden afgesloten.

PRAKTISCHE OPDRACHTEN

1. Elke praktische opdracht staat vermeld in het PTA per vak.
2. Bij elke praktische opdracht staat de uiterste uitvoerings- of inleverdatum vermeld.
3. Werken volgens de gestelde termijn maakt deel uit van de opdracht. Bij te laat inleveren is een regeling van puntenaftrek van kracht, die beschreven staat onder het kopje Inleverdatum bij opdrachten.
4. Als een praktische opdracht herkanst dan wel ingehaald mag worden, kan dat uiterlijk in de volgende periode. Is de uiterste datum in periode 3, dan dient dit nog voor de herkansingen te geschieden.

INLEVERDATUM BIJ OPDRACHTEN

Inleverdata staan vast. Elke schooldag te laat inleveren betekent dat van het eindcijfer een punt wordt afgetrokken, tot een maximum van vier punten. De leerling blijft verplicht een aan een inleverdatum gekoppelde opdracht geheel te maken. Twee maanden na het verstrijken van een deadline (of zoveel eerder als de cijfers van een kandidaat moeten worden afgesloten om aan de centrale examens deel te kunnen nemen) kan de examencommissie een cijfer 1 aan deze opdracht toekennen.

VERLOF EN ZIEKTE

Bij ziekte dienen je ouders/verzorgers dit vóór aanvang van de toets te melden bij de afdelingsleider. Achteraf moet je ziekmelding door je ouder/verzorger schriftelijk worden bevestigd.

De school geeft in het eindexamenjaar geen bijzonder verlof tijdens de toetsweken en zo min mogelijk buiten de toetsweken.

Let op:

Bij het maken van afspraken voor een medisch consult of een medische behandeling dien je rekening te houden met het toetsrooster. Een medisch consult of medische behandeling zonder toestemming vooraf valt niet onder wettig verzuim. Onder deze regeling valt ook het bezoeken van huis- of tandarts en orthodontist.

Bij het toekennen van voorzien bijzonder verlof (denk aan een huwelijk of jubileum) kan de school voorwaarden stellen. Zo wordt het verlof niet verleend indien dit betekent dat een vastgestelde inlevertermijn moet verschuiven. Je had dan eerder aan het werk moeten gaan.

HET NIET MAKEN VAN TOETSEN

Inhalen betekent dat je een al afgenomen toets niet hebt gemaakt.

Herkansen betekent dat je een al gemaakte toets opnieuw maakt. Dan telt het hoogst behaalde cijfer. Er zijn: wettige redenen voor verzuim bij een schoolexamen;
onwettige redenen voor verzuim bij een schoolexamen.

Wettige redenen kunnen zijn:

- een ziekmelding door een ouder of verzorger, telefonisch bij de schoolleiding, en schriftelijke
- bevestiging bij het einde van de ziekteperiode
- afwezigheid met toestemming van de schoolleiding
- overmacht (zoals een ongeluk of bijzondere familieomstandigheden)

Onwettige redenen:

- niet het juiste, gepubliceerde rooster hanteren (vergissingen in tijd, plaats of dag)
- te laat komen (neem dus bij de geplande reistijd een redelijke marge in acht; de brug staat op een gegeven moment inderdaad open)
- spijbelen
- afspraken plannen zonder overleg met of medeweten van de schoolleiding
- op vakantie gaan

Bij onwettig verzuim kan de examencommissie je een volgende herkansingsmogelijkheid ontzeggen. Voor het inhalen van de gemiste toets, ben je al een herkansingsmogelijkheid kwijt.

TE LAAT KOMEN EN WEGGAAN

Als je meer dan 25 minuten te laat komt, mag je het lokaal niet meer in. Je krijgt bij te laat komen geen extra tijd. Je levert je werk op de vastgestelde tijd in.

Eerder weggaan is toegestaan, maar niet eerder dan na 30 minuten. Zorg dan dat je geen overlast bezorgt aan degenen die nog met de toets bezig zijn. Blijf dus niet op de gang staan praten.

INHALEN

Inhalen van schoolexamantoetsen vindt plaats tijdens de herkansingsmogelijkheid. Als je een school-examantoets inhaalt, gebruik je de betreffende herkansingsmogelijkheid. Daarmee 'verlies' je dus een herkansing. De data van de herkansingen zijn te vinden op pagina 1.

Deze regel wordt niet toegepast bij het inhalen van schoolexamantoetsen van buiten de toetsweek, die minder wegen dan 10 % .

Bij inhalen geldt een maximum van twee leertoetsen per middag. Heb je een groter aantal toetsen gemist, neem dan contact op met de examensecretaris, mevrouw Boelen.

Inhalen van toetsen met een praktijkgedeelte is mogelijk na overleg met de docent. Deze stelt in overleg met jou een nieuwe deadline vast, in het algemeen binnen een week na de vorige deadline. Gemiste onderdelen uit het handelingsdeel moeten worden ingehaald. In het algemeen zullen dan vervangende opdrachten worden gegeven.

HERKANSEN

Aanvraagformulieren voor herkansingen moet je inleveren op kamer B11, de werkruimte van de afdelingsleider vwo bovenbouw. De inleverdata staan vermeld op pagina 1.

Later ingeleverde formulieren worden niet meer in behandeling genomen. De mogelijkheid om te herkansen is daarmee vervallen.

Het overdoen van een handelingsdeel is steeds noodzakelijk als de beoordeling 'onvoldoende' luidt, net zo lang tot er minimaal 'voldoende' is behaald. Overdoen moet in overleg met de docent zo snel mogelijk. Uiterste consequentie van een onvoldoende voor een handelingsdeel is dat je niet aan het centraal examen kunt deelnemen.

Vakdocenten stellen het doorgaan op prijs als je ze even meedeelt dat je gaat herkansen.

CORRECTIE EN AANTAL TOETSEN

Binnen vijf schooldagen na afname van een toets(week) voert de docent het behaalde cijfer in Magister in, tenzij dat door omstandigheden onmogelijk is. Deze cijfers worden gegeven in één decimaal of in een waardering (goed, voldoende of onvoldoende). Het is van belang deze cijfers te controleren. Indien er iets niet klopt dien je dit binnen vijf dagen aan je docent kenbaar te maken. Wanneer je er dan niet uitkomt, breng je je afdelingsleider binnen een schooldag op de hoogte. Na elke toets wordt het gemaakte werk door de docent ter inzage gegeven.

Het advies is om bij inleveren van een werkstuk is om zelf een kopie van het werk te bewaren.

VERDERE REGELINGEN

Het schooljaar is ingedeeld in vier periodes. Een periode bestaat uit lesweken en een afsluitende toetsweek. In de vierde periode wordt het centraal examen afgenomen.

Een schoolexamentoets duurt meestal 55 of 85 minuten. Een afwijkende tijdsduur staat per toets aangegeven.

Starttijden : 1^e toets 8.30 uur
 2^e toets 9.45 uur
 3^e toets 11.05 uur
 4^e toets 13.05 uur

Mondelinge toetsen kunnen worden ingeroosterd in een schoolexamenweek. Indien een vak een mondelinge toets in een schoolexamenweek afneemt, is daarnaast een schriftelijke toets voor dit vak mogelijk. Voor praktische opdrachten en voor het profielwerkstuk bestaan afzonderlijke regelingen.

Indien je op grond van een deskundigenverklaring recht hebt op tijdverlenging voor de centrale examens, dien je dit uiterlijk 1 november 2017 bij de afdelingsleider of de examensecretaris aan te vragen. Indien deze deskundigenverklaring al in bezit van school is en je voor de schoolexamens al recht hebt gehad op tijdverlenging, hoef je dit niet opnieuw voor de centrale examens aan te vragen. Bedoelde deskundigenverklaring is een op naam gestelde verklaring van een arts, psycholoog of orthopedagoog die aangeeft dat de betrokkene om specifieke reden baat heeft bij tijdverlenging bij examens.

EIGEN WERK

De leerling moet te allen tijde eigen werk presenteren. De betrokken examinator stelt vast of er al dan niet sprake is van eigen werk. Overtreding van deze regel is een onregelmatigheid.

VOORBEELDEN VAN FRAUDE OF VAN EEN ONREGELMATIGHEID

Bij een examen kan een leerling frauderen of een onregelmatigheid plegen. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- (delen van) het examenwerk niet inleveren en beweren het wel ingeleverd te hebben;
- examenwerk van een ander inleveren;
- werk onder een andere naam (laten) inleveren
- plagiaat plegen via schriftelijke dan wel elektronische bronnen (internet);
- tijdens een examen ongeoorloofd gebruik maken van internet of een andere kennisbron;
- citeren van bronnen zonder bronvermelding;
- toegang hebben tot ongeoorloofde informatie;
- gebruik maken van ongeoorloofde hulpmiddelen;
- toegang hebben tot aantekeningen of toevoegingen in een geoorloofde hulpbron;
- tijdens een zitting gebruik maken van hulpmiddelen van anderen (lenen) waarmee; ongeoorloofde informatie wordt doorgegeven
- afkijken of overleggen met anderen;
- gelegenheid geven tot afkijken;
- aanwijzingen krijgen of geven bij toiletbezoek;
- bij bespreking van examenwerk antwoorden verbeteren.

Bij fraude of een onregelmatigheid beslist de examencommissie over de te nemen maatregel.

KLACHTRECHT

Een leerling die zich ten aanzien van enig deel van het examen benadeeld voelt, kan uiterlijk twee schooldagen na een voorval of een dag nadat het toetscijfer bekend is gemaakt, een klacht of verzoek schriftelijk kenbaar maken bij de klachtencommissie examenzaken t.a.v. de betreffende afdelingsleider. De afdelingsleider is gemachtigd bij anderen advies in te (laten) winnen en betrokkenen te horen, voorafgaand aan de bespreking in de klachtencommissie examenzaken. Als de klacht ontvankelijk wordt verklaard, zal hij deze bespreken met de rector, de examensecretaris en met tenminste één examinator, die niet bij de klacht betrokken is.

De afdelingsleider deelt zijn beslissing met redenen omkleed schriftelijk mee aan de leerling en aan de ouders van de leerling indien deze minderjarig is en vermeldt daarbij dat en hoe beroep tegen de beslissing mogelijk is (nl. overeenkomstig art. 4 van het ZAAM-reglement).

ORIËNTATIE OP STUDIE EN BEROEP (LOB)

De oriëntatie op studie en beroep hoort bij de verplichte handlingsdelen. Een havo-leerling moet hier aantoonbaar minimaal 40 studielasturen aan besteden.

Het programma bevat uitgebreide en actuele informatie over profielen, beroepen en opleidingen. Voor dit onderdeel geldt de online methode Qompas Studeren. Met deze methode kun je kiezen uit de ruim 1.500 bacheloropleidingen die in Nederland aangeboden worden. Je doorloopt de programma's zelfstandig of in het mentoruur via een gestructureerd en persoonlijk stappenplan, waarbij je je kunt oriënteren door middel van tests, vragenlijsten en opdrachten. De bedoeling is dat je tenslotte een weloverwogen keuze kunt maken voor een beroep en/of vervolgopleiding. In zowel de voor- als eindexamenklas voer je over de voortgang groeps- en later individuele gesprekken met de decaan over de verrichte werkzaamheden.

Na stap 5 (in klas 4 havo) moet je de verschillende tests hebben gemaakt en dient er een voorlopige studiekeuze aangegeven te kunnen worden.

Na stap 10 (in de maand februari van het eindexamenjaar) laat je het einddossier aftekenen met daarin de definitieve studiekeuze. Ook moet je kopieën van je inschrijvingsformulieren en je aanmelding studiefinanciering kunnen overleggen.

Naast het werken met Qompas moet je voorlichtingsavonden en -dagen bezoeken (minimaal één algemene voorlichting van een hbo of wo-instelling in de voereindexamenklas). Naast specifiekere voorlichtingsdagen op opleidingsniveau, moet je gedurende het eindexamenjaar minimaal één maal aan een meeloopdag hebben deelgenomen bij de studie die jouw voorkeur geniet.

Daarnaast is het mogelijk een aantal andere activiteiten als LOB-activiteit op te voeren. De onderwijsinstellingen in het hbo en wo organiseren daarvoor bijv. proefstuderen. Voor sommige opleidingen geldt dat je deel moet nemen aan een of meer selectiedagen. Soms kun je zelf regelen dat je een dag kan meelopen met een beroepsuitoefenaar etc. Voor alle activiteiten die onder de schooltijd worden gepland geldt dat er toestemming moeten worden gevraagd en gekregen van de decaan.

AFSLUITING VAN DE VAKKEN

In 4 havo zijn levo, ckv en maatschappijleer als schoolexamen afgesloten .

In 5 havo worden bsm en het profielwerkstuk als schoolexamen afgesloten.

Voor de rekentoets geldt dat je het in het examenjaar of het jaar ervoor minimaal 1 keer moet hebben afgelegd. Het rekenexamen telt nog niet mee in de zak-/slaagregeling. Het behaalde cijfer komt wel op de cijferlijst bij je diploma.

Voor de overige vakken is er in 5 havo na de afronding van het schoolexamen (SE) ook een centraal examen (CE). Het centrale examen is een nationaal voor alle leerlingen identiek examen.

Voor maatschappijleer, levo en het profielwerkstuk wordt één combinatiecijfer bepaald, dat meetelt in de slaag/zakregeling. De onderdelen van het combinatiecijfer worden afgerond tot een geheel cijfer, overeenkomstig art. 12 van het ZAAM-reglement. Vervolgens worden deze gehele cijfers gemiddeld en afgerond tot het combinatiecijfer.

CIJFERS VAN VORIGE JAREN

In 4 havo is van onderstaande vakken al (een deel van) het schoolexamen gerealiseerd.

Als je dit jaar het gemiddeld schoolexamencijfer op je rapport ziet staan, dan zijn die 4 havo-cijfers daarin verwerkt. Controleer of dat klopt. Zo niet, meld het bij mevr. Boelen.

Vak	% SE	cijfer	Vak	% SE	cijfer
Aardrijkskunde	20 %		Levo	100 %	
Biologie	40 %		Maatschappijleer	100 %	
BSM	64 %		Maatschappijwetenschappen	35 %	
CKV	100 %		M & O	20 %	
Duits	10 %		Natuurkunde	30 %	
Frans	10 %		Nederlands	5 %	
Geschiedenis	55 %		Scheikunde	15 %	
			Wiskunde A	25%	

BELANGRIJKE DATA

N.B. Advies: neem deze data over in je agenda!

September 11	: eerste hoofdstuk profielwerkstuk gereed
Oktober 5	: Proefexamen Nederlands
Oktober 23 t/m 27	: herfstvakantie
November 3 t/m 9	: toetsperiode 5
November 27	: voorlopige versie profielwerkstuk gereed
December 11	: herkansing toetsperiode 5
December 15	: definitieve versie profielwerkstuk gereed
December 20	: presentatie profielwerkstukken
December 23 t/m januari 5	: kerstvakantie
Januari 9	: rekenexamens
Januari 12 t/m 18	: toetsperiode 6
Januari 22	: kijk- en luistervaardigheid Frans
Januari 23	: kijk- en luistervaardigheid Duits
Januari 24	: kijk- en luistervaardigheid Engels
Februari 8	: herkansing toetsperiode 6
Februari 9	: Proefexamens Engels en wiskunde
Februari 26 t/m maart 2	: voorjaarsvakantie
Maart 12	: (herkansing rekenexamen)
Maart 30 t/m april 6	: toetsperiode 7
April 20 (19)	: herkansing toetsperiode 7
April 23	: sluiting cijfers schoolexamens
April 25	: de kandidaat tekent voor de schoolexamencijfers (rooster volgt)
April 30 t/m mei 11	: meivakantie
Mei 14 t/m 28	: CE eerste tijdvak
Juni 4 of 6	: (herkansing rekenexamen)
Juni 13	: uitslag eerste tijdvak
Juni 14	: aanvragen eventuele herkansing CE, uiterlijk 12.00 uur
Juni 18, 19, 20	: CE tweede tijdvak
Juni 29	: uitslag tweede tijdvak
Juli 5	: diploma-uitreiking

In 5 Havo heb je recht op vier herkansingen: één na toetsperiode 5, één na toetsperiode 6 en twee na toetsperiode 7. Je kunt alleen een SE herkansen van de betreffende periode en indien is aangegeven dat het SE herkansbaar is.

Op 25 april 2018 ontvang je ter ondertekening een overzicht van je schoolexamenresultaten, je schoolexamenlijst. Mocht je die dag verhinderd zijn moet één van je ouders/verzorgers het cijferoverzicht voor akkoord ondertekenen.

REGELING HULPMIDDELEN centrale examens

1. Basispakket hulpmiddelen

Bij het centraal examen zijn bij ieder vak toegestaan:

schrijfmateriaal, inclusief millimeterpapier;

tekenpotlood;

blauw en rood kleurpotlood;

liniaal met millimeterverdeling;

passer;

geometrische driehoek;

vlakgum

elektronisch rekenapparaat (zie 2)

woordenboek Nederlands

N.B. Correctielak is dus niet toegestaan.

Uitwerkingen dienen met blauwe of zwarte pen (niet met potlood) te worden geschreven.

2. Gewone rekenmachines

Bij de vakken zonder grafische rekenmachine is een machine met de basisbewerkingen voldoende. Meer bewerkingen zijn toegestaan, maar niet toegestaan is het gebruik van apparaten die:

a. op het lichtnet aangesloten moeten worden

b. tijdens het examen opgeladen moeten worden

c. geluidsoverlast bezorgen

d. zijn voorzien van een schrijfrol, alarminstallatie, dan wel zend- en/of ontvangstmogelijkheden

e. alfanumeriek zijn

f. grafieken kunnen weergeven in het afleesvenster

3. Grafische rekenmachines

De machines die in 2018 op havo in elk geval zijn toegestaan:

Casio:

- fx-9750GII met reset

- fx-9860GII (SD) met reset/examenstand: OS 2.07 en hoger

- fx-CG20 met reset/examenstand: OS 2.01 en hoger

Hewlett Packard Prime

Texas Instruments:

- TI 84 plus (C) (SE)

- TI-84 Plus T vanaf versie OS 5.1, de basisversie met LED lampje;

- TI-84 Plus CE-T vanaf versie OS 5.1.5

- TI-Nspire CX (alleen de versie zonder CAS)

Verder geldt het volgende.

a. Een grafische rekenmachine mag tijdens het examen niet op het lichtnet worden aangesloten of met andere apparatuur worden verbonden.

b. Het is een kandidaat niet toegestaan tijdens het examen gebruik te maken van de grafische rekenmachine van een andere kandidaat.

c. Het is niet toegestaan dat de kandidaat tegelijkertijd de beschikking heeft over twee grafische rekenmachines.

d. Tijdens de centrale examens wiskunde A, B en C dient het geheugen van de grafische rekenmachine te zijn geblokkeerd door een examenstand, dan wel te zijn gewist door een 'reset' van de gehele machine.

4. Vakspecifieke hulpmiddelen havo, centrale examens

Alle vakken	woordenboek Nederlands
moderne vreemde talen	woordenboek (van en naar de andere taal)
wiskunde	grafische rekenmachine roosterpapier in cm ²
natuurkunde, scheikunde, biologie	Alleen gewone rekenmachine BINAS 6 ^e druk
aardrijkskunde	Bosatlas 54 ^e druk
kunst	computer*
M&O en Economie	Alleen gewone rekenmachine, géén grafische rekenmachine

N.B. Atlassen, Binas en woordenboeken liggen tijdens het examen in de zaal.
De grafische rekenmachine moet in de examenstand staan of gereset worden.

* Het CE kunst wordt afgenomen in de mediatheek.

Bij het maken van de schoolexametoetsen zijn in principe de hulpmiddelen toegestaan, die ook bij de centrale examens worden gebruikt, tenzij expliciet op de toets anders staat aangegeven. De school zorgt voor Bosatlassen, Binassen en woordenboeken. Het gebruik van eigen exemplaren is niet toegestaan.

TOEGESTANE HULPMIDDELEN

Bij de schoolexamens mag je gebruik maken van pennen, geodriehoek, liniaal, potlood en een gewone rekenmachine. Alleen voor wiskunde moet je over een grafische rekenmachine beschikken. Voor gewone tekst gebruik je een blauwe of zwarte pen.

Kladpapier wordt desgewenst door school verstrekt.

Bij het maken van de toetsen zijn in principe de hulpmiddelen toegestaan, die ook bij de centrale examens worden gebruikt, tenzij expliciet op de toets anders staat aangegeven.

De school zorgt voor Bosatlassen, Binassen en woordenboeken. Het gebruik van eigen exemplaren is niet toegestaan.

AFGEWEZEN EN TERUG OP HET PASCAL COLLEGE

Voor leerlingen die het examenjaar opnieuw willen doen, gelden de volgende regels:

De in 5 havo behaalde cijfers van de schoolexamens vervallen. De al in 4 havo behaalde cijfers blijven staan. Ten aanzien van de praktische opdrachten en handelingsdelen kan de docent anders beslissen. Een afgesloten handelingsdeel met betrekking tot loopbaanoriëntatie mag je meenemen naar het te doubleren jaar.

De deelname aan excursies is in het te doubleren jaar verplicht. Bij uitsluiting van de excursie volgt een vervangende opdracht.

Het vak lichamelijke opvoeding moet opnieuw worden gedaan.

Ook de rekentoets moet opnieuw worden gedaan. De eerder behaalde cijfers vervallen.

DATA IN DIT PTA

In dit PTA wordt bij toetsen de datum van afname vermeld. Als dit een toetsperiode (TP) betreft, staat deze vast. Bij vermelde data buiten de toetsweek is de vermelde datum bij benadering. Het kan zijn dat door onvoorziene omstandigheden de docent een andere week moet vaststellen.

Eventuele errata op dit PTA worden gepubliceerd op de website.

CENTRALE EXAMENS HAVO eerste tijdvak

Datum	Tijd/Vak	
Maandag 14 mei	X 13.30-16.30	Natuurkunde
Dinsdag 15 mei	09.00-12.00 13.30-16.00	Geschiedenis Engels
Woensdag 16 mei	X X	
Donderdag 17 mei	X 13.30-16.30	Nederlands
Vrijdag 18 mei	09.00-11.30 13.30-16.30	Duits Economie
Dinsdag 22 mei	09.00-12.00 13.30-16.00	Aardrijkskunde Frans
Woensdag 23 mei	09.00-12.00 13.30-16.30	Kunst M & O
Donderdag 24 mei	X 13.30-16.30	Wiskunde A, B
Vrijdag 25 mei	09.00-12.00 13.30-16.30	Maatschappijwetenschappen Scheikunde
Maandag 28 mei	X 13.30-16.30	Biologie

CENTRALE EXAMENS HAVO tweede tijdvak

De herexamens zijn in de week van 18 – 20 juni 2018. Houd deze week vrij. Data en tijdstippen worden in maart 2018 bekend.

5 havo		Schoolexamen 2017-2018						
		Vak: Aardrijkskunde						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	25 sept	Tussentoets hoofdstuk 1		45	5%	S	Nee	511
	20 okt	Tussentoets hoofdstuk 1		45	5%	S	Nee	512
	TP 5	Hoofdstuk 1 eindtoets		85	10%	S	Ja	513
6	27 nov	Tussentoets hoofdstuk 2		45	8%	S	Nee	521
	11 dec	Tussentoets hoofdstuk 2		45	8%	S	Nee	522
	TP 6	Hoofdstuk 2 eindtoets		85	14%	S	Ja	523
7	5 mrt	Tussentoets hoofdstuk 3		45	10%	S	Nee	531
	TP 7	Eindtoets hoofdstuk 3		85	20%	S	Ja	532
8		Examentraining						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2017-2018						
		Vak: Bewegen, Sport en Maatschappij						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5		Johan Cruyff foundation Heroes of the Cruyff Court-project Organiseer een evenement	30-10-2017		12%	P	Nee	511
6	TP 6	Toets Periode 2 (theorie)		55	8%	S	Ja	521
		Turnen: Ringzwaaien, trapeze, steunspringen & rekstok	08-01-2018		6%	P	Nee	522
7		Dansen	19-03-2018		6%	P	Nee	531
		Bezoek een topsportevenement Beoefen een sport naar keuze	19-03-2018			H	Ja	532
8								

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2017-2018						
		Vak: Biologie						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	TP 5	Hoofdstuk 9 + 10 + 11		85	20%	S	Ja	511
6	TP 6	Hoofdstuk 12 + 13 + 14		85	20%	S	Ja	521
7	TP 7	Het complete boek van 4H en 5H -> examenstof		120	20%	S	Nee	531
8								

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2017-2018						
		Vak: Duits						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	9 okt	Luistertoets CITO		45	10%	L	Nee	511
		Portfolio 1: luisteropdrachten en formele brieven	14 okt		OV	H	Ja	512
	TP 5	Schrijfvaardigheid: formele brief		55	10%	S	Ja	513
6	27 nov	Mondeling: groepspresentatie		15	10%	L	Nee	521
	16 okt 11 dec	Gemiddelde toetsen examenidoom: 1 x P1, 1 x P2		2 x 20	10%	L	Nee	522
	TP 6	Literatuur: klassikaal gelezen boek		55	10%	S	Ja	523
7		PTA reis: reisverslag (in het Duits) + interviews	9 febr	90	20%	L	Nee	531
	23 jan	Luistervaardigheid CITO 2018		60	10%	L	Ja	532
	TP 7	Literatuur: verschillende literaire teksten		55	10%	S	Nee	533
8		Examentraining tekstverklaring						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2017-2018						
		Vak: Economie						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5		Tussentoets. Kosten en Opbrengsten, vraag en aanbod, minimum/maximumprijs, marktvormen, ondernemingsvormen. Markten + Overheid 1 t/m 4, 7, Jong en Oud hfd. 5, 6 Vervoer 1 t/m 5, aantekeningen.		40	5%	S	Nee*	511
	TP 5	Kosten en Opbrengsten, vraag en aanbod, minimum/maximumprijs, marktvormen, ondernemingsvormen, prijsindexcijfers. Overheid. Conjunctuur. Markten + Overheid 1 t/m 4, 7, Jong en Oud hfd. 5, 6 Vervoer 1 t/m 5, aantekeningen.		85	30%	s	Ja	512
6		Tussentoets. Internationale handel, economische integratie, protectie, Europa 1 t/m 5, Markten + Overheid hfd. 5, Jong en Oud hfd. 2, 3, 4, aantekeningen.		40	5%	S	Nee*	521
	TP 6	Internationale handel, economische integratie, protectie, conjunctuur, Keynesiaans beleid, Belastingen, inkomensverdeling, collectieve goederen. Overheid. Europa 1 t/m 5, Markten + Overheid hfd. 5, Jong en Oud hfd. 2, 3, 4, aantekeningen.		85	25%	S	Ja	522
7		Tussentoets. Reëel, nominaal, indexcijfer, ruilen over tijd, koopkracht, geld en ruil, speltheorie. Verdienen en Uitgeven 1 t/m 5, Jong en Oud 1 t/m 4, 7 t/m 9, Werk 1 t/m 6, Crisis 1, 2, 3, Europa hfd. 3, Geldzaken 1 t/m 6.		40	5%	S	Nee*	531
	TP 7	Reëel, nominaal, indexcijfer, ruilen over tijd, koopkracht, geld en ruil, speltheorie, transactiekosten, belastingen, inkomensverdeling, economische kringloop. Verdienen en Uitgeven 1 t/m 5, Conjunctuur, Jong en Oud 1 t/m 4, 7 t/m 9, Werk 1 t/m 6, Crisis 1, 2, 3 Europa hfd. 3, Geldzaken 1 t/m 6.		85	30%	S	Ja	532
		*In elke periode geldt: Als het cijfer voor de eindtoets hoger is dan de tussentoets, dan wordt het cijfer voor de tussentoets vervangen door het hogere eindcijfer. Tussentoetsen worden niet ingehaald						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2017-2018						
		Vak: Engels						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	2 okt	CITO Listening test		25	8%	L	Nee	511
	TP 5	Test week: writing a <i>Formal Letter</i>		85	15%	S	Ja	512
6		<i>Alquin</i> magazine: reading and assignments (vocabulary, grammar, listening and watching)						
	8 jan	!! Hand in your reading list (all four novels)!!						
	TP 6	Test week: written test based on <i>Alquin</i> Magazine and exam idiom		85	15%	S	Nee	521
7	24 jan	CITO Listening and Watching test		60	17%	L/K	Ja	531
	23 mrt	Literature test (as dealt with in class this year)		45	5%	S	Nee	532
	26 mrt	Test of spoken English (spreekvaardigheid)		10	20%	M/MB	Nee	533
	26 mrt	Literature test: 4 novels		15	20%	M/MB	Nee	534
8		Focus on exam training						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2017-2018						
		Vak: Frans						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	16 okt	Luistervaardigheid, une minute de connaissance		45	7%	L	Nee	511
	TP 5	Schrijfvaardigheid 1, brief 1		85	8%	S	Nee	512
6	18 dec	Luistervaardigheid 2		45	10%	L	Nee	521
	18 dec	Gespreksvaardigheid 1, evaluatie met docent		10	10%	L	Nee	522
	TP 6	Schrijfvaardigheid 2, brief 2		85	12%	S	Nee	523
7	22 jan	CITO KIJK EN LUISTERVAARDIGHEID 3		60	15%	L	Ja	531
	19 mrt	Gespreksvaardigheid 2, portfolio		20	15%	MB	Nee	532
	TP 7	Schrijfvaardigheid 3, verwerkingsopdracht boek 2 en 3		85	13%	S	Nee	533
8		Examentraining						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2017-2018						
		Vak: Geschiedenis						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	okt	Tussentoets: Hoofdstuk 10 politieke strijd en emancipatie. Hoofdstuk 11 Leven in een massamenleving (paragraaf 1 en 2)		40	5%	S	Nee*	511
	TP 5	Hoofdstuk 10 politieke strijd en emancipatie. Hoofdstuk 11 Leven in een massamenleving Hoofdstuk 12 De Tweede Wereldoorlog Kenmerkende aspecten hoofdstuk hoofdstuk 5 t/m 12		55	10%	S	Nee	512
6	TP 6	Mondeling: Historische context De Republiek, Historische context Duitsland en kenmerkende aspecten t/m 1945.		20	15%	M	Nee	521
7	mrt	Tussentoets: Historische context De Koude Oorlog		40	5%	S	Nee*	531
	TP 7	Historische context De Koude Oorlog Hoofdstuk 13 De wereld na 1945 Kenmerkende aspecten hoofdstuk 5 t/m 13		55	10%	S	Nee	532
8		Examentraining: historische contexten: Republiek, Duitsland, Koude Oorlog en alle kenmerkende aspecten						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

*In elke periode geldt: als het cijfer voor de eindtoets hoger is dan voor de tussentoets, dan wordt het cijfer voor de tussentoets vervangen door het hogere eindcijfer. Tussentoetsen worden niet ingehaald.

5 havo		Schoolexamen 2017-2018						
		Vak: Kunst						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	TP 5	Romantiek en Realisme in de 19 ^e eeuw Toets Examenkatern de Bespiegeling (KUA)		55 min	20%	S	Ja	511
		Verwerkingsopdracht/onderzoeksactiviteit of een presentatie. (KUA)	3 nov		5%	P	Nee	512
		Beeldende verwerkingsopdracht/ Onderzoeksactiviteiten/presentatie. (KUB)	3 nov		15%	P	Nee	513
6	TP 6	Herhaling stof 4 havo Toets de Bespiegeling H 2 tm 5 (KUA)		85 min	10%	S	Ja	521
		Verwerkingsopdracht/onderzoeksactiviteit of een presentatie. (KUA)	12 jan		5%	P	Nee	522
		Beeldende verwerkingsopdracht/ Onderzoeksactiviteiten/presentatie. (KUB)	12 jan		15%	P	Nee	523
7	TP 7	Herhaling stof en examentraining Toets proefexamen mediatheek (KUA)		85 min	10%	S	Ja	531
		Verwerkingsopdracht/onderzoeksactiviteit of een presentatie. (KUA)	30 mrt		5%	P	Nee	532
		Beeldende verwerkingsopdracht/ Onderzoeksactiviteiten/presentatie. (KUB)	30 mrt		15%	P	Nee	533
8		Herhaling stof en examentraining (KUA) 1.Romantiek en Realisme, 2.1900-1950, 3. 1950-nu						
		CE: wo 23 mei 2018, 9.00-12.00 (KUA)						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2017-2018						
		Vak: Maatschappijwetenschappen						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	2 okt	Tussentoets politieke besluitvorming hfd 1, 2 & 3		45		S	Nee	511
	30 okt	Tussentoets politieke besluitvorming hfd 4, 5 & 6		45		S	Nee	512
	TP 5	Politieke Besluitvorming hfd 1 t/m 6		85	20%	S	Ja	513
6	4 dec	Tussentoets politieke besluitvorming hfd 7, 8 & 9		45		S	Nee	521
	8 jan	Tussentoets criminaliteit en rechtsstaat hfd 1, 2 & 3		45		S	Nee	522
	TP 6	Politieke Besluitvorming geheel & Criminaliteit & Rechtsstaat hfd 1 t/m 4		85	20%	S	Ja	523
7	5 mrt	Tussentoets criminaliteit en rechtsstaat hfd 4, 5, 6 & 7		45		S	Nee	531
	26 mrt	Tussentoets massamedia hfd 1, 3, 5 & 7		45		S	Nee	532
	TP 7	Criminaliteit & Rechtsstaat geheel en Massamedia geheel		85	20%	S	Ja	533
		Geheel van tussentoetsen gedurende schooljaar 2016-2017, deze staan in het PTA van MWS vermeld. Elke tussentoets wordt in de reguliere les afgenomen, telt even zwaar mee en de data zijn onder voorbehoud van onvoorziene omstandigheden.			5%	S	Nee	534
8								

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2017-2018						
		Vak: Management en Organisatie						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	TP 5	Hoofdstukken 24 t/m 27 Deel 1 en 2 Herhalen hoofdstukken 1 t/m 13 Deel 1		85	25%	S	Ja	511
6	TP 6	Hoofdstukken 27, 31 t/m 35 Deel 2 Herhalen 20 t/m 23 Deel 1		85	25%	S	Ja	521
7	TP 7	Gehele examenstof Examentraining		85	30%	S	Ja	531
8		Examentraining						
		Per periode kan een tussentoets worden afgenomen over een deel van de stof. Indien het cijfer van deze toets hoger is dan het SE cijfer van die periode, telt de tussentoets voor 1/3 deel mee en het cijfer van de SE toets voor 2/3 deel in het cijfer voor die periode. Als het cijfer van de tussentoets lager is dan het SE cijfer van die periode vervalt het cijfer voor de tussentoets.						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2017-2018						
		Vak: Natuurkunde						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	18 sept	Practicum Warmte			5%	P	Nee	511
	2 okt	Tussentoets H7		45	4%	L	Nee ¹	512
	TP 5	H7 Stoffen enz; H8 Krachten enz; en ook H2 en H3 uit klas 4		85	21%	S	Ja	513
6	4 dec	Tussentoets H10		45	4%	L	Nee ¹	521
	TP 6	H10 Medische enz. H11 Zonnestelsel enz; H4 en H5 uit klas 4		85	16%	S	Ja	522
7	29 jan	Stralingspracticum			5%	P	Nee	531
	TP 7	H9 Golven en ook H1 en H6 uit klas 4		85	15%		Ja	532
8								
		¹ De tussentoetsen kunnen NIET worden ingehaald of herkanst. Als het cijfer voor de eindtoets hoger is dan voor de tussentoets, dan wordt het cijfer voor de tussentoets vervangen door het hogere eindcijfer.						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2017-2018						
		Vak: Nederlands						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	2 okt	Cito-toets tekstverklaring (eindexamen 2016)	5 okt	180	OV	H		511
	16 okt	Leesdossier: boek 1 tot en met 7	20 okt		OV	H		512
	TP 5	Toets Taal, spelling, beeldspraak en stijlfiguren (syllabus <i>Van correct naar mooi</i>)		55	25%	S	Ja	513
6	4 dec 11 dec	Mondelinge presentatie (beschouwing)		5	20%	MB	Ja	521
	TP 6	Schrijfoopdracht 3 (beschouwing)		110	25%	S	Ja	522
7	22 jan	Leesdossier boek 1 tot en met 8	26 jan		OV	H		531
	19 febr	Inleveren literatuurlijst en balansverslag ¹	23 feb		OV	H		532
	26 mrt 2 apr	Literatuurexamen		20	25%	MB + M	Nee	533
8		Examentraining						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

¹ Als de boekenlijst niet op tijd wordt ingeleverd, wordt men voor het examen literatuur doorverwezen naar de herkansingen. Het ruilen van boeken is na het inleveren van de boekenlijst niet meer mogelijk (en daarvoor alleen mogelijk in overleg met de docent).

5 havo		Schoolexamen 2017-2018						
		Vak: Scheikunde						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5		Toets over H9		45	2,5 %	S	Nee	511
		Toets over H10		45	2,5 %	S	Nee	512
	TP 5	Toets over H 2,4,5,9,10		85	20 %	S	Ja	513
6		Toets over H11		45	2,5 %	S	Nee	521
		Toets over H12		45	2,5 %	S	Nee	522
		PO analyse	8 jan		10 %	P	Nee	523
	TP 6	Toets over H 3,6,7,11,12		85	20 %	S	Ja	524
7		Toets over H 13 +14		45	5 %	S	Nee	531
	TP 7	Toets over H 6,7,8,13,14		85	20 %	S	Ja	532
8		Examentraining						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2017-2018						
		Vak: Wiskunde A						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	TP 5	H1 Rekenregels en verhoudingen (dl. 1) H5 Lineaire verbanden (dl. 2) H9 Exponentiële verbanden (dl. 3) H12 Examentraining (dl. 3), paragraaf 12.1, 12.2 en 12.4		85	25%	S	Ja	511
6	TP 6	H2 Verwerken van data (dl. 1) H6 Statistiek en beslissingen (dl. 2) H10 Statistische variabelen (dl. 3) H12 Examentraining (dl. 3), paragraaf 12.5		85	25%	S	Ja	521
7	TP 7	H3 Tabellen en grafieken (dl. 1) H7 Veranderingen (dl. 2) H11 Formules en variabelen (dl. 3) H12 Examentraining (dl. 3), paragraaf 12.3		85	25%	S	Ja	531
8		Examentraining						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2017-2018						
		Vak: Wiskunde B						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	TP 5	Hoofdstuk 9 + herhaling hoofdstukken 1, 2, 5		85	33%	S	Ja	511
6	TP 6	Hoofdstuk 10 + herhaling hoofdstukken 3, 7		85	33%	S	Ja	521
		Proefexamen						
7	TP 7	Hoofdstuk 11 + herhaling hoofdstukken 4, 6, 8		85	34%	S	Ja	531
8		Examentraining						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING LO

Lichamelijke opvoeding is in de Tweede Fase een vak dat meetelt voor het eindexamen. LO moet in het schoolexamen worden afgesloten met de beoordeling "voldoende" of "goed".

Je voldoet aan de eisen van het schoolexamen als je:

- a. aanwezig bent geweest in de lessen en sportdagen
- b. positief beoordeeld wordt door de leerkracht, op de volgende onderdelen:
 1. prestatie
 2. bewegingsbeeld van de leerling
 3. sociale indicatie
- c. meedoet of een taak verricht op de sportdag (=handelingsdeel)

Toelichting:

Ad a. Het vak kent 100% contacttijd. Per periode mag je één keer legaal niet meedoen. Als je om een of andere reden niet mee kunt doen, ben je in de les aanwezig en krijg je een opdracht. Meer lessen missen, betekent dat je een vervangende opdracht, die opgesteld wordt door de docent, moet doen. Bij het missen van een les om niet-legale reden moet de lestijd ingehaald worden. Indien dit organisatorisch onmogelijk is, krijg je automatisch een onvoldoende voor die periode. Alle onderdelen moeten worden afgesloten. (M.a.w. wanneer een leerling een onderdeel niet heeft gedaan en er dus een 1,1 staat, heeft hij/zij LO per definitie niet afgesloten. Wanneer hier een 1 staat, de leerling heeft het onderdeel wel afgesloten, kan hij/zij dit natuurlijk wel compenseren met een andere voldoende.) Voor de sportdagen geldt dat deze als handelingsdeel wegen en daardoor afgesloten dienen te worden. Niet aanwezig zijn bij een sportdag, om welke reden dan ook, dient gecompenseerd te worden door een vervangende opdracht.

Ad b. Prestatie: Hieronder verstaat de sectie LO het niveau van je vaardigheden en de groei in je leerprestaties. Er wordt van je individuele prestaties uitgegaan.

Bewegingsbeeld van de leerling: Dit is het beeld dat de docent Lichamelijk Opvoeding heeft van je motoriek.

Sociale indicatie: Dit hoofdstukje is een verzameling van items.

Bijvoorbeeld:

- Hoe ga je om met het materiaal?
- Hoe ga je om met andere leerlingen, kun je inspelen op de situatie van de groep, zodat er voor iedereen optimale deelname mogelijkheden zijn?
- Hoe is je inzet ten aanzien van de oefeningen, het hulpverleners, het zorg dragen voor de uitvoering van de veiligheidsmaatregelen?
- Kun je een bewegingssituatie inrichten en op gang houden, al of niet in een leidinggevende rol.
- Kleding: is je kleding functioneel of niet. Dat wil zeggen kleding, die aangepast is aan de situatie (kou, warmte, vochtigheid)?
- Hygiëne: wordt er na de les gedoucht, enz.?

Ad c. Om de TP waarin de sportdag zit voldoende af te sluiten is aanwezigheid vereist. De onderdelen "bewegingsbeeld" en "sociale indicatie" zijn moeilijk exact vast te stellen. Vandaar dat van tevoren bekend gemaakt wordt op welke wijze de beoordeling tot stand komt.

Leerlingen kunnen dan hun bezwaren naar voren brengen en met de docent(e) lichamelijke opvoeding in overleg treden.

Examenreglement VO 2017-2018

Colofon

Uitgave:	ZAAM interconfessioneel voortgezet onderwijs
Voorgenomen besluit College van Bestuur:	23 mei 2017
Instemming GMR:	19 juli 2017
Vastgesteld door College van Bestuur:	20 juli 2017
Kenmerk CvB:	2017/000493/CvB-REG

Examenreglement cursusjaar 2017-2018

Inhoudsopgave

Algemene bepalingen

Inleiding	2
Art. 1 Begripsbepalingen	2
Art. 2 Afnemen eindexamen	3
Art. 3 Onregelmatigheden	3
Art. 4 Commissie van Beroep	4
Art. 5 Examenreglement en Programma van toetsing en afsluiting.....	4

Het Centraal Examen en de rekentoets

Art. 6 Algemene bepalingen	4
Art. 7 Tijdvakken en afneming centraal examen.....	5
Art. 8 Centraal examen voorlaatste leerjaar	5
Art. 9 Rekentoets.....	5
Art. 10 Examenrooster.....	5

Uitslag, herkansing en diplomering

Art. 11 Eindcijfer eindexamen	5
Art. 12 Afronden cijfers.....	5
Art. 13 Vaststelling uitslag	6
Art. 14 Uitslag	6
Art. 15 Judicium Cum	7
Art. 16 Algemeen	8
Art. 17 Extra vak	8
Art. 18 Herkansing centraal examen	8
Art. 19 Aantal toetsmogelijkheden rekentoets.....	9
Art. 20 Diploma en cijferlijst	9
Art. 21 Certificaten en getuigschriften	9
Art. 22 Duplicaten	9

Overige bepalingen

Art. 23 Faciliteiten.....	10
Art. 24 Bewaren examenwerk	10
Art. 25 Inzage van centrale examens.....	10
Art. 26 Spreiding examen	10
Art. 27 Zij-instroom	11
Art. 28 Onvoorziene gevallen.....	11

ALGEMENE BEPALINGEN

Inleiding

Het examenreglement voor Stichting ZAAM interconfessioneel voortgezet onderwijs bestaat uit twee delen:

- Een algemeen deel, dat geldt voor alle scholen van Stichting ZAAM;
- Een schoolspecifiek deel met regelingen en afspraken die alleen gelden op de eigen school. Hiertoe hoort ook het Programma van toetsing en afsluiting (PTA).

Deze tekst betreft het algemene deel. Dit algemene deel van het examenreglement werkt de wettelijke voorschriften uit. Het Eindexamenbesluit VO is de basis voor alles wat betrekking heeft op het eindexamen van de school.

Art. 1 Begripsbepalingen

1. *Beroepsgericht examenprogramma*
Voor de vmbo-scholen die in 2016 vanaf het 3e leerjaar gestart zijn met de onderwijsvernieuwing, bestaat het beroepsgericht examenprogramma in de basis-en kaderberoepsgerichte leerweg (bb en kb) vanaf 2016-2017 uit één beroepsgericht profielvak, bestaande uit vier modules én vier beroepsgerichte keuzevakken. In de gemengde leerweg (gl) zijn er twee modules in het profielvak en twee keuzevakken.
2. *Bevoegd gezag:*
Het College van Bestuur van Stichting ZAAM interconfessioneel voortgezet onderwijs (hierna: ZAAM). De school valt onder dit bevoegd gezag. In het Managementstatuut ZAAM, heeft het College van Bestuur de directeur van de school gemachtigd het examen te organiseren en alle noodzakelijke werkzaamheden te verrichten.
3. *BRON:*
Basisregister Onderwijs. Alle scholen in Nederland in het voortgezet onderwijs zijn aangesloten op BRON voor de aanlevering van leerlinggegevens.
4. *College voor Toetsen en Examens (CvTE):*
Dit college is een zelfstandig bestuursorgaan en verantwoordelijk voor de centrale examens, de rekentoets en de staatsexamens in het voortgezet onderwijs.
5. *Commissie van Beroep:*
ZAAM heeft een Commissie van Beroep voor examens ingesteld, belast met onderzoek naar en afhandeling van het beroep tegen een examenbeslissing.
6. *CSPE:*
Centraal schriftelijk en praktisch examen in een beroepsgericht programma.
7. *De Wet op het VO:*
De Wet op het Voortgezet Onderwijs.
8. *Directeur:*
De rector of directeur van een school voor voortgezet onderwijs, die valt onder het bevoegd gezag van ZAAM.
9. *De school:*
School voor voortgezet onderwijs, die valt onder het bevoegd gezag van de Stichting ZAAM.
10. *Eindexamenbesluit VO:*
Landelijk Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-lbo. De school is gebonden aan deze regelgeving. In geval van strijdigheid van dit examenreglement met het Eindexamenbesluit VO gaat het Eindexamenbesluit voor. Het gaat hierbij om de tekst van het Eindexamenbesluit VO die geldend is op 1 augustus 2017.
11. *Examen:*
Het eindexamen zoals bedoeld in het Eindexamenbesluit VO. Dit examen bestaat óf alleen uit een schoolexamen, óf uit een schoolexamen en een centraal examen
12. *Examendossier:*
Het examendossier is een overzicht van de toetsen en handelingsdelen die een kandidaat heeft verricht en de resultaten en vorderingen die daarbij zijn behaald.
13. *Examinator:*
Degene die belast is met het afnemen van een examen in een vak.
14. *Experiment Vakmanschapsroute:*
Een geïntegreerd traject van vmbo en mbo voor leerlingen in de vmbo-basis-beroepsgerichte leerweg, gericht op het behalen van een startkwalificatie op mbo niveau 2, ingericht volgens het Besluit experiment doorlopende leerlijnen vmbo-mbo 2014-2022.

15. *Kandidaat:*
16. Iedereen die door het bevoegd gezag tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten. *Onderwijsinspectie:*
Deze inspectie houdt toezicht op de examens en controleert aan de hand van het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting of het examen op de school voldoet aan de wettelijke voorschriften.
17. *Profiel:*
Een samenhangend onderwijsprogramma vanaf het 4^e leerjaar havo/vwo.
Voor de vmbo-scholen die in 2016 vanaf het 3^e leerjaar gestart zijn met de onderwijsvernieuwing, bestaat het profiel uit een samenhangend onderwijsprogramma, waarbinnen het profielvak en keuzevakken worden aangeboden.
18. *Profielwerkstuk:*
Het profielwerkstuk is een werkstuk in het havo, het vwo en het vmbo-g/tl, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het gekozen profiel.
19. *Programma van toetsing en afsluiting (Pta):*
De school geeft voor 1 oktober van elk jaar aan de examenkandidaten een programma van toetsing en afsluiting. In dit programma wordt aangegeven op welke wijze de toetsing en afsluiting van het schoolexamen plaatsvindt en hoe het eindcijfer wordt bepaald.
20. *Rekentoets:*
Rekentoets als bedoeld in artikel 29, vijfde lid, van de wet op het VO.
21. *Sector:*
Een samenhangend onderwijsprogramma voor de vmbo-scholen - die in 2016 nog niet gestart zijn met het vernieuwde programma - vanaf het 3^e leerjaar.
22. *Sectorwerkstuk:*
Voor vmbo-scholen die in 2016 nog niet met de onderwijsvernieuwing zijn gestart is het sectorwerkstuk een werkstuk in het vmbo-theoretische leerweg een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen. Het sectorwerkstuk heeft betrekking op een thema uit de sector waarin de leerling het onderwijs volgt.
23. *Toeziethouder/surveillant:*
Een functionaris die belast is met toezichthouden tijdens examens.
24. *Werkdagen:*
Een dag, niet zijnde een zaterdag, een zondag of een van de door de overheid erkende feestdagen.

Art. 2 Afnemen eindexamen

1. De directeur en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
2. De directeur wijst één van de personeelsleden van de school aan tot secretaris van het eindexamen.

Art. 3 Onregelmatigheden

1. Als een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen.
2. De maatregelen, die ook in combinatie genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
 - c. het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.
Als het hernieuwd examen bedoeld in art. 3.2.d.betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het centraal examen. Bij een digitaal examen op een flexibel tijdstip of een CSPE kan de directeur beslissen dat de kandidaat op een bepaald tijdstip een variant van hetzelfde examen kan maken.
3. Als de onregelmatigheid pas na afloop van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen wordt ontdekt, kan de directeur eveneens bovenstaande maatregelen nemen.

4. Voordat hij een beslissing neemt, hoort de directeur de kandidaat. De kandidaat kan zich door een meerderjarige laten bijstaan.
5. Het besluit waarbij een in het eerste lid van dit artikel bedoelde maatregel wordt genomen, wordt schriftelijk aan de kandidaat en, als de kandidaat nog minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat meegedeeld en tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de Onderwijsinspectie.
6. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur in beroep gaan bij de Commissie van Beroep, die door het bevoegd gezag is ingesteld.

Art. 4 Commissie van Beroep

1. Een kandidaat of zijn vertegenwoordiger(s) die in beroep wil gaan tegen een beslissing van de directeur, kan zich richten tot de Commissie van Beroep voor examenbeslissingen.
2. Het beroep moet binnen vijf werkdagen nadat de beslissing ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de Commissie van Beroep worden ingesteld. Het adres is: Commissie van Beroep van Stichting ZAAM, postbus 12426, 1100 AK Amsterdam. Wat betreft de procedure bij de Commissie van Beroep, geldt de regeling Beroep tegen Examenbeslissingen van Stichting ZAAM. Informatie hierover staat vermeld op de website. <http://zaam.nl/over-zaam/beleid-en-reglementen/reglementen/>
3. De Commissie van Beroep stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken, c.q. tien werkdagen, volgende op de datum van het beroep, tenzij de commissie deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken.
4. De Commissie van Beroep deelt haar beslissing schriftelijk mee aan de kandidaat, en bij minderjarigheid aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, aan de directeur en aan de Onderwijsinspectie.

Art. 5 Examenreglement en Programma van toetsing en afsluiting

1. Zoals in artikel 1 vermeld, bestaat het examenreglement van de scholen voor voortgezet onderwijs van stichting ZAAM uit twee delen:
 - a. Een algemeen deel, geldend voor alle scholen voor voortgezet onderwijs van de stichting ZAAM;
 - b. Een specifiek deel, alleen geldend voor de eigen school.
2. Het bevoegd gezag stelt het algemene deel van het examenreglement vast, als bedoeld in het eerste lid onder a.
3. De directeur is gemachtigd het examenreglement per school, als bedoeld in het eerste lid onder b, en het Programma van toetsing en afsluiting vast te stellen.
4. In het Programma van toetsing en afsluiting staat in elk geval vermeld:
 - a. welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst;
 - b. de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen;
 - c. de wijze waarop het schoolexamen plaatsvindt;
 - d. de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen beginnen, de herkansing daaronder mede begrepen;
 - e. de wijze van herkansing van het schoolexamen;
 - f. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
5. Het examenreglement, zowel het algemene als het schoolspecifieke deel, en het Programma van toetsing en afsluiting worden door de directeur jaarlijks voor 1 oktober toegezonden aan de Onderwijsinspectie en verstrekt aan de kandidaten.

HET CENTRAAL EXAMEN EN DE REKENTOETS

Art. 6 Algemene bepalingen

1. Het centraal examen en de rekentoets worden afgenomen volgens de artikelen 36 t/m 46 van het Eindexamenbesluit VO. Daarin is ook opgenomen hoe de score en het eindcijfer van het centraal examen worden vastgesteld. Het Eindexamenbesluit VO staat op het internet en is op te vragen bij het examensecretariaat van de school.
2. Voor leerlingen in de basisberoepsgerichte leerweg die geen regulier centraal examen afleggen, maar zich kwalificeren op niveau 1 van het middelbaar beroepsonderwijs, geldt de Onderwijs- en Examenregeling van het middelbaar beroepsonderwijs of het convenant dat vmbo-school en mbo-opleiding ten aanzien van deze leerlingen hebben afgesloten. Dit convenant ligt ter inzage bij de directeur.

3. Diplomering van leerlingen in het experiment Vakmanschapsroute geschiedt volgens de richtlijnen van artikel 7 van het 'Besluit experiment doorlopende leerlijnen vmbo-mbo 2014-2022'.

Art. 7 Tijdvakken en afneming centraal examen

1. Het centraal examen kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
2. Het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door het College voor Toetsen en Examens.
4. Het College voor Toetsen en Examens kan vakken aanwijzen waarin -wegens het zeer geringe aantal kandidaten- het centraal examen in het tweede tijdvak wordt afgenomen door het College voor Toetsen en Examens.
5. Het College voor Toetsen en Examens kan bepalen dat een examen wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.

Art. 8 Centraal examen voorlaatste leerjaar

1. In afwijking van artikel 7 tweede lid kan de directeur een leerling uit het voorlaatste leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken van het eindexamen. Dit mogen niet alle vakken zijn.
2. Als er sprake is van het gestelde zoals in het eerste lid van dit artikel, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voor aanvang van het eerste tijdvak in dat leerjaar.
3. Na vaststelling van het eindcijfer of de eindcijfers maakt de directeur deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend.

Art. 9 De rekentoets

1. De rekentoets wordt afgenomen in het voorlaatste en het laatste leerjaar.
2. De kandidaat heeft in het voorlaatste leerjaar de eerste mogelijkheid de toets af te leggen.

Art. 10 Examenrooster

1. Het examenrooster wordt door de directeur aan de kandidaten bekend gemaakt.
2. Uiterlijk drie werkdagen voor het begin van het centraal examen dienen de resultaten van de schoolexamens aan BRON te zijn gemeld. Bij flexibele digitale examinering geldt ook de termijn van drie dagen, maar dan gekoppeld aan het tijdstip van het flexibele examen.
3. Bij flexibele digitale examinering heeft elke leerling ten minste drie weken vóór het eerste tijdvak een individueel examenrooster ontvangen.

UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Art. 11 Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen en de rekentoets wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De directeur bepaalt het eindcijfer voor een vak door het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen op te tellen en door twee te delen. Als de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal afgerond volgens artikel 12 van dit examenreglement.
3. Als in een vak alleen een schoolexamen is gehouden, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer. Als dit cijfer niet een geheel getal is, wordt dat getal afgerond volgens artikel 12 van dit examenreglement.
4. Het cijfer voor de rekentoets is tevens het eindcijfer.
5. Voor het berekenen van het combinatiecijfer (havo/vwo) worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde cijfers (bestaande uit gehele getallen) gemiddeld. De afronding naar hele cijfers van de combinatievakken alsmede van het combinatiecijfer is volgens artikel 12.

Art. 12 Afronden cijfers

Als een rekenkundig gemiddelde moet worden berekend en de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal op de volgende wijze afgerond:

- als het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, wordt er op een geheel cijfer naar beneden afgerond;
- als het eerste cijfer achter de komma een 5 of hoger is, wordt er op een geheel cijfer naar boven afgerond.

Art. 13 Vaststelling uitslag

1. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 47 tot en met 54 van het Eindexamenbesluit VO.
2. De uitslag luidt 'geslaagd voor het eindexamen' of 'afgewezen voor het eindexamen'.
3. In de uitslag kan het judicium 'cum laude' verstrekt worden conform het gestelde in artikel 52.a van het Eindexamenbesluit VO

Art. 14 Uitslag

vmbo

voor vmbo-scholen die in 2016 nog niet met de onderwijsvernieuwing gestart zijn geldt:

1. De kandidaat die het eindexamen vmbo heeft afgelegd, is geslaagd als:
 - a. Het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is; en
 - b. het eindcijfer voor het vak Nederlandse taal minimaal een 5 is; en
 - c. hij de rekentoets heeft afgelegd ongeacht het daarvoor behaalde cijfer; en
 - d. hij voldoet aan een van de volgende criteria:
 - hij voor één van zijn vakken als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en voor de overige vakken eindcijfer 6 of meer; of,
 - hij voor één van zijn vakken als eindcijfer 4 heeft behaald en voor de overige vakken als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer; of,
 - hij voor twee van zijn vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; en
 - e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijk deel de kwalificatie 'voldoende' of 'goed' heeft behaald;
 - f. én als het een eindexamen gemengde of theoretische leerweg betreft: hij voor het sectorwerkstuk de kwalificatie 'voldoende' of 'goed' heeft behaald; en
2. Voor de toepassing van het eerste lid onder d wordt het eindcijfer van het afdelingsvak of intrasectorale of intersectorale programma in de basisberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerweg meegerekend als twee eindcijfers.
3. In afwijking van het eerste lid, is de kandidaat, die eindexamen vmbo ter afsluiting van een leerwerktraject—als bedoeld in artikel 10 b1 van de Wet op het VO- heeft afgelegd, geslaagd, indien hij voor het beroepsgerichte programma ten minste het eindcijfer 6, én voor het vak Nederlandse taal ten minste het eindcijfer 6 heeft behaald, én hij de rekentoets heeft afgelegd ongeacht het behaalde cijfer. Als de vakken waarin examen is afgelegd, tezamen een eindexamen vormen van de basisberoepsgerichte leerweg is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.

voor vmbo-scholen die in 2016 vanaf leerjaar 3 met de onderwijsvernieuwing gestart zijn geldt:

1. De kandidaat die het eindexamen vmbo heeft afgelegd, is geslaagd als:
 - a. Het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is; en
 - b. het eindcijfer voor het vak Nederlandse taal minimaal een 5 is; en
 - c. hij de rekentoets heeft afgelegd ongeacht het daarvoor behaalde cijfer; en
 - d. hij voldoet aan een van de volgende criteria:
 - hij voor één van zijn vakken als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en voor de overige vakken eindcijfer 6 of meer; of,
 - hij voor één van zijn vakken als eindcijfer 4 heeft behaald en voor de overige vakken als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer; of,
 - hij voor twee van zijn vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; en
 - e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding én het kunstvak uit het gemeenschappelijk deel de kwalificatie 'voldoende' of 'goed' heeft behaald en;
 - f. als het een eindexamen gemengde of theoretische leerweg betreft: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie 'voldoende' of 'goed' heeft behaald.
2. Het beroepsgericht programma in de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg bestaat uit het profielvak en vier beroepsgerichte keuzevakken. Het eindcijfer voor het profielvak en het combinatiecijfer voor de vier beroepsgerichte keuzevakken worden apart vermeld op de

cijferlijst en tellen elk één keer mee voor de toepassing van het eerste lid onder d. Vanwege de geringe omvang van het profielvak en het lager aantal verplichte keuzevakken wordt bij de gemengde leerweg één cijfer vermeld voor het beroepsgerichte programma, dat voor de helft bestaat uit het eindcijfer van het profielvak en voor de helft uit het combinatiecijfer voor de keuzevakken. Dit cijfer telt één keer mee voor de toepassing van het eerste lid onder d.

Elk beroepsgericht programma bevat het onderdeel loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB): ten aanzien hiervan geldt dat de leerling een loopbaandossier moet hebben opgebouwd. De eisen hiervoor staan in het PTA.

3. In afwijking van het eerste lid, is de kandidaat, die eindexamen vmbo ter afsluiting van een leerwerktraject – als bedoeld in artikel 10 b1 van de Wet op het VO- heeft afgelegd, geslaagd indien hij voor het profielvak ten minste het eindcijfer 6, én voor het vak Nederlandse taal ten minste het eindcijfer 6 heeft behaald, én hij de rekentoets heeft afgelegd ongeacht het behaalde cijfer. Als de vakken waarin examen is afgelegd, tezamen een eindexamen vormen van de basisberoepsgerichte leerweg is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.

vwo/havo

1. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd als:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is; en
 - b. Voor de kandidaat die het examen vwo aflegt geldt dat hij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en, voor zover van toepassing wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C, én de rekentoets als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij het andere vak dan wel vakken, genoemd in dit subonderdeel als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
Voor de kandidaat die het examen havo aflegt geldt dat hij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, of wiskunde B als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij het andere vak dan wel vakken, genoemd in dit subonderdeel als eindcijfer 6 of meer heeft behaald.
Voor de kandidaat die examen havo aflegt dient de rekentoets te zijn afgelegd, ongeacht het behaalde cijfer.
 - c. Voor de kandidaat die eindexamen havo of vwo aflegt, geldt – onverminderd het gestelde in onderdeel b – dat hij:
 - voor één van zijn vakken als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald; of
 - voor één van zijn vakken als eindcijfer 4 en voor de overige vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
 - voor twee van zijn vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
 - voor één van de vakken als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; en
 - geen van de eindcijfers, alsmede de onderdelen van het combinatiecijfer genoemd in het derde lid, lager is dan 4;
 - N.B.: voor deze compensatieregeling telt het cijfer voor de rekentoets *niet* mee; dat wil zeggen dat dit cijfer noch gecompenseerd kan worden, noch ter compensatie gebuikt kan worden;
2. Tevens dienen de vakken lichamelijke opvoeding en indien van toepassing culturele en kunstzinnige vorming van het gemeenschappelijk deel van elk profiel beoordeeld te zijn als 'voldoende' of 'goed';
3. Het combinatiecijfer is het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers voor maatschappijleer en het profielwerkstuk. Per school wordt bepaald of en zo ja welke extra vakken als onderdeel van dit combinatiecijfer nog meer gelden. Dit wordt vastgelegd in het schoolspecifieke deel van het examenreglement. De afzonderlijke onderdelen die het combinatiecijfer vormen, worden eerst afgerond volgens artikel 12. Aansluitend wordt het combinatiecijfer afgerond volgens artikel 12.

Art. 15 Judicium Cum laude

Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vwo met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:

- a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 1. de rekentoets, de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer van het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
 2. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
- b. ten minste het eindcijfer 7 voor de rekentoets en alle vakken waarin het centraal examen is afgelegd.

Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen *havo* met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:

- a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 1. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer van het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
 2. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
- b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor vakken waarin het centraal examen is afgelegd.

Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen *vmbo theoretische leerweg of gemengde leerweg* met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:

- a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 1. De vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de vakken van het sector/profieldeel, en
 2. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
- b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor de rekentoets, het sectorwerkstuk, het kunstvak en lichamelijke opvoering heeft behaald.

Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen *vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg* met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:

- a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van:
 1. de eindcijfers voor de twee algemene vakken uit het sectordeel, en
 2. twee maal het eindcijfer voor het afdelingsvak, intrasectorale programma of intersectorale programma uit het vrije deel, en
- b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor de rekentoets, het sectorwerkstuk, het kunstvak en lichamelijke opvoering heeft behaald.

Art. 16 Algemeen

1. De kandidaat, die eindexamen heeft afgelegd en die niet voldoet aan de voorwaarden, is afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing.
2. Zodra de eindcijfers en de uitslag is vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend, onder mededeling van de mogelijkheid tot herkansing conform artikel 18 en 19 van dit reglement.
3. Als er geen gebruik van het recht op herkansing gemaakt wordt, is de uitslag definitief.

Art. 17 Extra vak

1. Heeft een kandidaat in meer dan het voorgeschreven minimum aantal vakken aan het examen deelgenomen en is afgewezen dan wordt nagegaan of door weglating van één of meer vakken een lijst kan worden samengesteld die aan de voorschriften ten aanzien van de samenstelling van het vakkenpakket voldoet en waarmee de kandidaat voldoet aan de eisen om te slagen. In dat geval wordt vastgesteld dat de kandidaat geslaagd is. Indien daarbij meerdere keuzemogelijkheden zijn, doet de directeur aan de kandidaat een voorstel en maakt de kandidaat een keuze. Indien de kandidaat niet binnen 4 dagen op het voorstel heeft gereageerd, wordt het voorstel van de directeur bindend.

Art. 18 Herkansing centraal examen

1. Elke kandidaat heeft het recht op deelname aan de herkansing voor ten hoogste één vak. Voorwaarde is wel dat de kandidaat in het betreffende vak en programma het schoolexamen heeft afgesloten.
2. Elke kandidaat in de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg in het vmbo heeft daarnaast het recht op herkansing van het praktisch gedeelte van het centraal examen in een beroepsgericht programma. De herkansing van het praktisch gedeelte van het centraal examen bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van een of meer onderdelen

- daarvan.
3. Herkansing vindt plaats in het tweede tijdvak, of in het derde tijdvak voor die kandidaten die in het tweede tijdvak nog voor het eerst delen van het examen afleggen. Wie in het derde tijdvak nog voor het eerst delen van het examen aflegt, komt niet in aanmerking voor herkansing.
 4. Indien de herkansing plaatsvindt, geldt het hoogste van beide behaalde cijfers als definitief cijfer voor het centraal schriftelijk examen.
 5. Bij herkansing van onderdelen van het praktische deel van het CSPE geldt de score van de herkansing en niet de hoogste score. Van de onderdelen die niet worden herkanst, blijft de score staan. Vervolgens telt het hoogste van de twee totaalscores (cijfer eerste afname en cijfer herkansing) mee als definitief cijfer voor het centraal examen.
 6. Aanmelding voor een herkansing voor het tweede tijdvak, met vermelding van het vak, waarin herkanst wordt, moet schriftelijk worden ingediend bij de directeur vóór een door de directeur te bepalen tijdstip.
 7. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar wordt de uitslag definitief vastgesteld en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
 8. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekend gemaakt.

Art. 19 Aantal toetsmogelijkheden rekentoets

1. De kandidaat wordt viermaal in de gelegenheid gesteld de rekentoets af te leggen. Het CvTE bepaalt de perioden waarin de rekentoets wordt afgenomen
2. Aanmelding voor een tweede, derde of vierde gelegenheid van de rekentoets, moet schriftelijk worden ingediend bij de directeur vóór een door de directeur te bepalen tijdstip.
3. Een kandidaat kan er voor kiezen om de rekentoets bij een tweede, derde of vierde gelegenheid op een hoger niveau af te leggen.
4. Het hoogst behaalde cijfer geldt als eindcijfer van de rekentoets.
5. Als een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid volgens het derde lid, bepaalt de directeur in overleg met de kandidaat welk voor de rekentoets behaalde cijfer geldt als eindcijfer.
6. Artikel 18, zevende en achtste lid, is van overeenkomstige toepassing.

Art. 20 Diploma en cijferlijst

1. a. De directeur reikt aan elke kandidaat, die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit met daarop de vakken, cijfers en andere beoordelingen van het schoolexamen en centraal examen voor zover de resultaten van belang zijn voor de uitslag. Tevens staat op deze cijferlijst het resultaat van de rekentoets.
b. In afwijking van artikel 20.1.a geldt voor het vmbo-basisberoepsgerichte leerweg dat het behaalde cijfer van de rekentoets niet op de cijferlijst, maar op een bijlage bij de cijferlijst vermeld wordt .
2. De directeur reikt aan elke geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop het profiel, of de sector en de leerweg is vermeld, die bij de bepaling van de uitslag is betrokken.
3. Als een kandidaat in meer dan het voorgeschreven minimum aantal vakken examen heeft afgelegd, worden de eindcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.
4. De directeur en de secretaris van het eindexamen, tekenen de diploma's en de cijferlijsten.
5. Voor eindexamens, afgelegd in het voorlaatste schooljaar, verstrekt de directeur de kandidaat een voorlopige cijferlijst.

Art. 21 Certificaten en getuigschriften

1. Als een kandidaat is afgewezen voor het eindexamen vmbo en de school verlaat, ontvangt hij een certificaat met daarop de vakken, waarvoor hij bij het laatst afgelegde examen in de school een voldoende heeft behaald.

Art. 22 Duplicaten

Duplicaten van diploma's, certificaten, getuigschriften en cijferlijsten worden niet uitgereikt.

OVERIGE BEPALINGEN

Art. 23 Faciliteiten

1. De directeur kan aan kandidaten faciliteiten verlenen bij het afleggen van het schoolexamen en het centraal examen.
2. Faciliteiten voor kandidaten met enige handicap worden vastgesteld overeenkomstig de aard en zwaarte van de handicap. Zie hiervoor de brochure 'kandidaten met een beperking centrale toets VO en rekentoets VO' van het College voor Toetsen en Examens.
3. De kandidaat dient een verzoek in om faciliteiten uiterlijk op 1 oktober van het schooljaar voorafgaand aan het schooljaar waarin het examen wordt afgelegd.
4. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde faciliteiten: De directeur beoordeelt op basis van de deskundigenverklaring die door een ter zake kundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld, welke verzoeken, zoals bedoeld in het derde lid, worden gehonoreerd en welke faciliteiten worden geboden. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de Onderwijsinspectie.
5. De faciliteit voor kandidaten voor wie Nederlands niet de moedertaal is, bestaat uit tijdverlenging bij het centraal examen (maximaal 30 minuten), bij die toetsen waarbij beheersing van de Nederlandse taal een belangrijke rol speelt.
6. Voorwaarde voor toekenning van deze toepassing is, dat de kandidaat met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is.
7. Voor leerlingen met ernstige rekenproblemen is er een rekentoets ER.
8. De directeur verleent, voorafgaand aan de eerste gelegenheid, toestemming voor het afleggen van de rekentoets ER en informeert de kandidaat over de consequenties voor doorstroom naar het vervolgonderwijs of voor de arbeidsmarkt.

Art. 24 Bewaren examenwerk en examenresultaten

1. Het werk van het centraal examen van de kandidaten en de lijst met gegevens van alle kandidaten, worden gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur, ter inzage voor belanghebbenden.
2. Een door de directeur en de secretaris van het eindexamen ondertekend exemplaar van de lijst, zoals bedoeld in het vorige artikel, wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
3. De directeur draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.
4. Digitale examens worden gemaakt op de CITO-server. De behaalde punten worden automatisch gearchiveerd. Het proces-verbaal van het digitaal examen wordt ten minste zes maanden bewaard op de school.
5. Examenresultaten worden blijvend bewaard.

Art. 25 Inzage van centrale examens

1. Alleen de directeur geeft toestemming tot inzage in het centraal examenwerk.
2. De directeur draagt er zorg voor dat inzage onder toezicht plaatsvindt.
3. Inzage van digitaal gemaakt (gesloten) werk kan uitsluitend vanaf beeldscherm.
4. Tijdens inzage van digitaal gemaakt werk mogen geen aantekeningen worden gemaakt.
5. Bij inzage vindt geen discussie plaats over het toegekende aantal punten.

Art. 26 Spreiding examen

1. De directeur kan, de Onderwijsinspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in al zijn eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het eindexamen gespreid over twee schooljaren wordt afgenomen.
2. De regeling, vermeld in artikel 59 van het Eindexamenbesluit VO, is hierbij van toepassing.

Art. 27 Zij-instroom

Voor de kandidaat die tot het voorlaatste of laatste leerjaar wordt toegelaten, nadat voorafgaand reeds toetsen zijn gehouden die deel uitmaken van het examen, stelt de directeur een regeling vast, in overleg met de betrokken examiner(en) en de kandidaat.

Art. 28 Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin het examenreglement (zowel het algemene als het school specifieke deel) en het Programma van Toetsing en Afsluiting van de school niet voorzien, beslist de directeur.

